

Nurmijärven kunnan lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä

Kunnanhallitus 02.06.2025
622/00.04.03/2025

Jätelautakunta Kolmenkierto pyytää lausuntoa asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä ja siitä, täyttyvätkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset. Lausuntoa on pyydetty viimeistään 30.6.2025. *Kuljetusjärjestelmäselvitys, lausuntopyyntö ja ote jätelautakunnan pöytäkirjasta 8.5.2025 § 21 ovat liitteenä.*

Jätelain 32 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan kunnan on järjestettävä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettussa toiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Jätelain 36 §:n mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (kunnan järjestämä jätteenkuljetus).

Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää, että sen vastuulle kuuluvan saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos: 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset (tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin); 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle; 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelautakunta Kolmenkierto toimii Kiertokapulan kaikkien omistajakuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena, joten sen toimivaltaan ja tehtäviin kuuluvat selvityksen laatiminen ja päätöksenteko. Jätelautakunnan jäsenet ovat virkavastuussa päätöksen lainmukaisuudesta.

Nykyinen toimintamalli

Tällä hetkellä kaikissa toimialueen kunnissa lietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa eli kiinteistön haltija sopii jätevesilietteen kuljetuksesta suoraan kuljetusyrittäjän kanssa. Asiasta ei kuitenkaan ole tehty lainvoimaista päätöstä, kuten jätelaissa edellytetään. Lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on kehottanut jätelautakuntaa tekemään päätöksen kuljetusjärjestelmästä vuoden 2025 loppuun mennessä. *ELY-keskuksen kehoitus 22.11.2024 jätelautakunta Kolmenkierrolle on oheismateriaalina. Lisäksi oheismateriaalina on jätelautakunta Kolmenkierron kokouksessaan 12.9.2024 käsittelemä vastaus Hämeen ELY-keskuksen selvityspyyntöön.*

Nurmijärven kunnassa on tehty päätös saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmästä kiinteistön haltijan sopimana. Päätöksen esittelytekstissä todetaan seuraavasti: ”Jotta sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmä tukisi jätehuollon alueellista kehittymistä, voi olla tarpeen, että kuljetusjärjestelmä on yhtenäinen alueen muiden vastaavien kuljetusjärjestelmien kanssa. Tämä koskee varsinkin sen alueellisen jätehuoltoviranomaisen ja jätelaitoksen aluetta, johon Nurmijärven kunnan jätehuolto mahdollisesti liitetään.” Päätös kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta on tehty ennen Nurmijärven kunnan päätöstä siirtää JL 43 §:n mukaisesti jätehuollon palvelutehtävien hoitaminen kuntien yhteisesti omistamalle yhtiölle. *Teknisen lautakunnan päätös on oheismateriaalina.*

Selvityksen sisältö

Jätehuoltoviranomainen on valmistellut selvityksen jätelautakunta Kolmenkierron toimialueella syntyvän jätevesilietteen keräyksestä, kuljetuksesta sekä käsittelystä. Kuljetusjärjestelmäselvityksen avulla arvioidaan toimialueen kuntien osalta jätevesilietteiden nykyisen kuljetusjärjestelmän toteutumista muun muassa asukkaiden kannalta siten, että jätteiden kuljetus tapahtuu kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Arviointi perustuu JL 37 §:n mukaisiin edellytyksiin, joiden täyttyminen on ehtona kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle kuljetusjärjestelmästä päätettäessä. Selvityksessä tehty kuntakohtainen tarkastelu on toteutettu kaikkien sopimuskuntien osalta.

Selvityksen perusteella alueen kuntien nykyinen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä. Kenties suurimpana epäkohtana selvityksen mukaan oli, että viemäriverkoston ulkopuolisista vakituisesti asutuista vain 52 %:lla kiinteistöistä lietesäiliöiden tyhjennys oli tilattu asianmukaisesti. Nurmijärven alueella lietteitä oli tyhjennetty 83 %:lla vakituisesti asutuista viemäriverkoston ulkopuolisista kiinteistöistä. Täälläkin tyhjennykset olivat tekemättä 578 kiinteistöltä. Ympäristöriskejä aiheutuu, jos jätevesilietteitä päätyy maastoon tai vesistöön, ml. pohjavedet ja talousvesikaivot.

Kiinteistön haltijan järjestämästä jätteen kuljetuksesta tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksenteosta. Kunnan (Kiertokapula Oy:n) järjestämässä kuljetuksessa hankinnat kilpailuttaa kunnallinen jätehuoltoyhtiö voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti markkinoilta toimivilta yrityksiltä. Kilpailutusta edeltää hankintalain mukaisesti markkinavuoropuhelu, johon kaikkien kuljetuksista kiinnostuneiden tarjoajien on mahdollista osallistua. Markkinavuoropuhelun tavoitteena on keskustella palvelutarjoajien kanssa kilpailutukseen ja kuljetusten käytännön järjestämiseen liittyvistä tekijöistä kuten urakkakausien pituudesta, kilpailutusten aikataulusta ja soveltuvasta kalustosta. Markkinavuoropuhelun yhteydessä palvelutarjoajat voivat myös esittää näkemyksiään urakkaan liittyvistä käytännöistä kuten työmäärästä. Kilpailutusasiakirjat valmistellaan markkinavuoropuhelussa esille nousseet asiat huomioiden, minkä jälkeen tarjouspyynnöt julkaistaan julkisessa tarjouspalvelussa. Jätelain 36 §:n mukaan tarjouspyynnössä jätteenkuljetuspalvelujen kesto on määriteltävä sekä hankinnat ajoitettava siten, että kaiken kokoisilla yrityksillä on mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin. Kuljetushankinnat on kilpailutettava osiin jaettuina siten, että useampi kuin yksi yritys voidaan valita palvelun tuottajaksi.

Asiaa on esitelty kunnanhallituksen kokouksessa 27.1.2025 kehitys- ja keskusteluasioissa. Jätelautakunta Kolmenkierto on esitellyt kunnanhallitukselle selvitystä kokouksessa 19.5.2025. *Esittelyt ovat oheismateriaalina.*

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää, että jätelautakunta Kolmenkierrolle annetaan seuraava lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä.

Nurmijärven kunta edellyttää, että jätelautakunnassa tehtävässä jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksessä laillisuusnäkökulmien tulee täyttyä, ja että mahdollisuuksien mukaan on löydettävissä ratkaisu, jonka mukaisesti Nurmijärven kunnassa voidaan jatkossakin järjestää lietteiden kuljetukset kiinteistön haltijan kilpailuttamana.

Lisäksi lausunnonantajan roolissa kunta pyytää jätelautakuntaa selvittämään jätehuoltoa valvovan viranomaisen (ELY-keskuksen) kannan, olisiko mahdollista tehdä kuljetusjärjestelmäpäätös niin, että ensimmäisessä vaiheessa, esimerkiksi kahden vuoden siirtymäajan puitteissa, jätehuoltoviranomaisen johdolla pyrittäisiin vielä saamaan nykymuotoinen toiminta lain

edellyttämälle tasolle. Nurmijärven kunta ilmoittaa olevansa osaltaan valmis osallistumaan kampanjointiin ja muihin tarvittaviin tukitoimenpiteisiin jätehuoltoviranomaisen johdolla.

Valmistelija

alueisännöitsijä Aino Angervuori aino.angervuori@nurmijarvi.fi
kunnallistekniikan päällikkö Jyrki Meronen jyrki.meronen@nurmijarvi.fi
tekninen johtaja Juha Oksanen juha.oksanen@nurmijarvi.fi

Päätös

Jakelu

jatelaentakunta@hameenlinna.fi